కన్నభూమి కనుగొన్న త్రోవ

ఈ తగవుతో బుచ్చమ్మను వేధిస్తున్న ముగ్గురూ పై వూర్లనించి వచ్చిన వాళ్లే. ఈ భూమి యేనాటిదో? ఈ పాక యీనాటిదా! పై నించీ వచ్చినవాడు పడాలుమని చెంప పెట్టు పెట్టినంత పని చేస్తే బుచ్చెమ్మ సహిస్తుందా?

ప్లీడరు మధుసూదనరావు ఆరుగంటలకే వస్తానని యేడు దగ్గరైనా ఆఫీసుకు రాలేదు. ఇల్లు ఆ మూలకుంది. ప్లీడరు గుమస్తా వస్తాడు వస్తాడనే గంటసేపు కూర్చోబెట్టేశాడు. బుచ్చెమ్మకు విసుగు వచ్చేస్తోంది. తిరిగి బస్సుల్లో ఒక గంట కూర్చుంటే గానీ ఇంటికి చేరలేదు. అసలే ఒక్క క్షణం కాళ్ళో, చేతులో, నోరో యేదో ఒకటి కదపకుండా వూరుకోలేదు కదా!

పక్కనే కూర్చున్న ఒక పంట్లాం, బుష్ షర్టు వేసుకున్న బాబు బుచ్చెమ్మను వచ్చిన దగ్గర నించీ దీక్షతో కనిపెట్టూనే వున్నాడు. ఆ యెగిరెగిరి పోతున్న సగం నెరిసిన జుత్తు, పసుపు రాసిన ముఖంలో పొద్దంత కుంకుం బొట్టు, కంటి నిండుగా కాటుక.... ఇవన్నీ ఒక యెత్తు. ఆ నోటి నిండుగా పలుకుతున్న మాటలు ఒక యెత్తు-''ఏమిటమ్మా తగువు?" అడిగాడు అతడు.

'''బాబూ! మాకున్నది ఒక భూమి. ఆ భూమ్మీద ఒక పాక. ఇటు పక్కోడు ప్లీడరు. ఆ ఇంట్లో వున్నది యిద్దరే ఇద్దరు. ఈ పట్నంలో ఆడికి

నాలుగు జాగాలున్నాయి. అటు పక్క మనిషి ఆసుపత్రిలో డాకటేరు. అది వార్డులో రకతాలు పీల్చినందుకు నల్లులు కూడా లంచం అడుగుతాయి. ఇంటి కాడా జనం బారులుతీసుంటారు అక్కడా యిక్కడా రెండు దిక్కులూ మెక్కుతాడు. ఇంతా సేస్తే సంతానం ఒక్కడే బిడ్డ. పెరట నున్నోడు కంట్రాక్టరు! ఇసుకతోనే ఇల్లు కట్టించేసి గడించినోడు. ఆ ముగ్గురూ నా భూమ్మీద నిఘా వుంచివారు. ఆల మేడల మద్దిన యీ పాక పుండులాగ వుందట!''

''అయితే ఇంతకీ యేం జరిగింది?"

''నా యజమానికి నోరు లేదు. ఉత్తి సత్తికాలం మనిషి. నేను వారం రోజులు వూర్లో లేనప్పుడు మా జాగాలో కంట్రాక్టరు గోడ కట్టించేసి నలభై చదరపు గజాలు కలుపుకున్నాడు."

''నీ మొగుడు వూరుకున్నాడా?''

''వద్దు బాబూ - పాపం పని చేయక అంటే, పాపం అంటే యేమిటని అడిగే రోజులు కదా బాబూ! వచ్చి లబో దిబో బుర్రకొట్టుకుని, గోడ కొట్టావా లేదా అని అరిస్తే ఆడదాన్నన్న మర్యాదైనా లేకుండా మెడపట్టుక తోసేసినాడు."

''పోలీసు కేసు పెట్టలేకపోయావా?"

''పెట్టేద్దును. ఆ యెండప్పుడు నా పీక మీద చెయ్యేసి తోసేటప్పుడు చూసింది పొరుగునున్న ప్లీడరు పెళ్ళాం బాబూ! ఆ యమ్మ సాక్ష్యం సెప్పితే పోలీసు కేసు పెట్టాననంటే, 'నా పెళ్ళాం కోర్టు కొస్తే నాకు చిన్నతనం వీల్లే' దనేశాడు. 'తల్లీ, నీలాటి ఆడదాన్ని అబద్ధం ఆడమన లేదు. చూసిందే సెప్పు' మన్నాను. 'మా యాయనికిష్టం లేదు. నేను పలకను' అనేసింది. ఇంకేటి గతి? మా యజమాని 'యెవడి పాపం వోరు అనుభవిస్తాడులే, తగువెందుకులే' అంటాడు. తగువెట్టకపోతే అన్యాయం బయటపడతాదా?"

"సివిల్ కేసు కదా-చాలా ఆలస్యం అవుతుంది. అప్పుడే వున్న పిసరాపిప్పి అమ్మేసినట్లున్నావ్?"

''బాబూ! పెపంచకం మారిపోనాది. ఏం సేస్తే యేం వస్తాదన్న వాళ్ళకే డబ్బు కనిపిస్తున్నాది. ఆనాడు యైదు రూపాయిలు లంచం తిన్నోడు యిప్పుడు యేబయికి తక్కువిస్తే విసరికొట్టేస్తున్నాడు. అయిదొందలు సరిపోతాయని సెప్పిన యీ ప్లీడరు యీ యేడాదికే మూడు వేలుదాకా దేకుద్దని సెపతన్నాడు.''

''ఎందరు పిల్లలు నీకు?"

''ఇద్దరు బొట్టెల్ని ఇంత పసుపు పోసి అత్తారిల్లకి పంపేసాను. ఒక్కడే బొట్టిడు. ఆడికి రైల్వేలో పని కుదిరింది. కర్గపూరు వర్కుషాపులో పని.''

''ధర వచ్చిందెప్పుడో - అమ్మేకూడదా? కొడుకు అడ్డుపడుతున్నాడా?''

"ఆడూ అమ్మేమంటున్నాడు. ఆడికి భూమిమీద మమకారాలేటి తెలుసు?''

''ఏమిటా మమకారం?''

''మా యజమానీ ఆ పాకలోనే పుట్టినాడట. నాను కాపరానికొచ్చి ఆ పాకలో ముగ్గురి పిల్లల్ని కన్నానా? ఆ మట్టిసారం మాకు అంతా మంచే జరిగింది బాబూ! ఈ భూమి, దాని మీద యీ పాక నాకు మా అత్త అప్పజెప్పింది. మా అత్తకి దాని అత్త అప్ప జెప్పిందట. ఆ నాటికి అది పల్లెటూరు. ఇప్పుడు పట్నంలో కలిపేసుకోవటం వల్ల దీని మీద ఇందరి కళ్ళు పడ్డాయి. నాకు అప్ప జెప్పిన జాగా అప్పచెప్పినట్లు నా కోడలికి అందివ్వవద్దా?''

''నీ కోడలు దూరంగా వెళ్ళిపోయింది కదా! నీకున్న మమకారం ఆమె కుంటుందా?''

బుచ్చెమ్మ అంతవరకూ వాగుతూనే వున్నది. ఒక్క నిట్టూర్పుతో ఆగి పోయింది.

''ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నావ్?''

''ఇరుగు, పొరుగు, వెనకా పాకలు అమ్మినోళ్ళంతా మా బంధువులే బాబూ.... వాళ్ళు మతిలోనికి వచ్చినారు.''

''వాళ్ళకేమైంది?''

''ఇప్పుడు డాకటేరు కట్టిన మేడ వుందికదా! మా చుట్టమే ధరొచ్చిందని పదిహేనువేల కమ్మేసినాడు. ఇప్పుడు ఆ పక్క వీధిలోనే అద్దె కొంపలో వున్నాడు. ఈ డాకటేరు కొన్న ఆ జాగా యీనాడు రెండు లచ్చలు చేస్తాది. మా చుట్టం ఒంట్లో నిమ్మళం లేక వస్తే యేదు రూపాయలు యిస్తేనే యిండిషను పొడుస్తాడు. తలదాచుకోడానికి సొంత ఇల్లుంటే యెంత గడుసుగా మాటాడినా సెల్లుతుంది బాబూ!''

''ఈ కోర్టుకు యీ డబ్బుపోసే బదులు ధర వస్తే అమ్మకూడదా?''

''నివ్వు ఆ జాగాలో మెసిలితే నివ్వు అలాగా అమ్మే మనకపోదువు.''

''ఒకటి కాదు - మూడు పెద్దనక్కల మధ్య చిక్కుకున్నావు. ముగ్గురూ మృగాల రూపంలో నున్న మనుషులు. వాళ్ళ నించి తప్పించుకోడానికి నీ దగ్గిర మిగిలింది ఒక్కటే.''

"లోకం పాడైపోనాది. నీతిపరులు మిగల్లేదనుకున్నాను. నీలాటి వోళ్ళుండబట్టే కదా నా బాధ తెలుసుకున్నావు. నీవెవరోగాని బాబూ, నా దగ్గిర మిగిలిందేదో వుందంటున్నావు - సదువుకున్నదాన్నా, డబ్బున్నదాన్నా, నాదగ్గిర మిగిలిందేటి బాబూ?"

"నువ్వు తెలివైనదానివి. ఆ తెలివిని వాడుకో" అంటూ అతగాడు యెనిమిది దాటినా ప్లీడరు రాలేదని వెళ్ళిపోయాడు.

అతను యెవడో, అతను ప్లీడరు దగ్గరకు యెందుకొచ్చాడో యేదీ అడగ లేదని కాస్సేపు గింజుకుని, ఆ వేళకి ప్లీడరు రాదని తెలియగానే మొగుడితో యింటికెళ్ళిపోయింది.

ఇంటికి వెళ్లాక రెండురోజుల వరకూ అతగాడు కళ్ళకు కట్టుందం వలన "పంతానికిపోయి కోర్టులో కయ్యానికి దిగితే - ఆ కేసు యిప్పుడు దయ్యంలా పట్టుకుంది. ఈ దెయ్యం వదిలించుకోడానికి ఖర్చే. అసలు దెయ్యాలు ఆమె పాకకి మూడు పక్కలా వున్నాయి. ఈ వదలని దయ్యాంతో యేం చెయ్యడం? ఆ సదువుకున్న బాబూ నన్ను తెలివైన దాన్నన్నాడు కదా - నాలో యేం సూసి అలా అన్నాడో?" ఆలోచించి ముందు డాక్టరు దగ్గరికి వెళ్ళింది.

"జాగా అమ్మేస్తాను. నీకే యిస్తాను. ఎవరికీ చెప్పకు. ఎంతిస్తావ్?" ఆ మాటలే యిటు ప్లీడరుకీ, పెరట్లో కంట్రాక్టరుకీ చెప్పింది. ముగ్గురూ బేరగాళ్ళే, ఇంట్లో బోల్డు డబ్బున్నా చెయ్యి వదలని వాళ్ళే. నాలుగు రోజులయ్యాక ఇంకో షరతు పెట్టింది, "ఎవరు కొన్నా కంట్రాక్టరు బాబు కాజేసిన నలభై చదరపు గజాలు జాగాకి డబ్బు ఇవ్వాలి."

ఈ కొత్త షరతుకు కోపాలొచ్చాయి. "అంత కోపంతో కొనకండి. ఎందరో ఎక్కి తొక్కుతున్నారు. మీరిస్తానన్న దానికన్నా నాకు హెచ్చే వస్తాది."

ముగ్గురూ యీ భూమి కోసం ప్రాకులాడుతున్నారని తేలిపోయింది. వేలం పాటలా ధర పెరిగి పోయింది. వారం రోజులు టైమిచ్చింది. "చివరి పలుకు పలకండి. ఎవరికివ్వాలో తేలుస్తాను." ఆనాటికి చివరి క్షణంలో వేర్వేరుగా ముగ్గురూ వచ్చి బుచ్చెమ్మకు మొత్తం యిచ్చే ధర చెప్పారు. విన్నది. ముసి ముసి నవ్వుకుంది.ముగ్గురూపురోణీ రాయించేసుకున్నారు."నాకు నెలరోజులు టైమివ్వండి మా బాబుతో చెప్పొద్దూ? ఆడు రావాల, సంతకం పెట్టాల కదా!" అంది.

ఆ రాత్రి బుచ్చెమ్మకు నిద్దర పట్టలేదు. రాత్రంతా జాగరణ చెయ్యడం, ఆ మట్టిలో కోడలిగా కాలు పెట్టిన దగ్గర నుంచి ఇదే మొదటిసారి! అదెవరో - ఆ బాబుది తన కొడుకు వయసు. ఊరేంటో - పేరేంటో ....? ఎంత చక్కగా మాటాడేడు. ఇన్నాళ్ళూ సదువులేని దానిని. తలలో పేలు తీసుకుంటూ, ఇంట్లో పేడ అలుకుతూ బతికిన దాన్ని నాను తెలివైనదాన్నన్నాడు. నా తెలివేంటో తెలుసుకోవద్దా - తెలుసుకున్న తెలివిని వాడుకోవద్దా?

నెల రోజుల తరువాత ఒక మంచి రోజు ఉదయం ఈ పాక పెరట్లో బుచమ్మ మొగడు గునపాంతో మట్టిని పెకలిస్తుంటే, పెరటి కాంట్రాక్టరు మేడ మీదనుంచి చూసి మొగుడు పక్కన నిల్చున్న బుచ్చమ్మతో "అలా గోతులు తవ్వించేస్తున్నావేంటి?'' అన్నాడు.

"ఇది మా జాగా - నీ జాగా కాదు."

"నేను కొంటే నా జాగా అవ్వదా .... అప్పుడు ఇల్లు కట్టడానికి పని కొస్తుందా?" జవాబు చెప్పకుండా ఆ తవ్విన మన్ను ఒక గోనెలో వేసింది. అలాగే తూరుపుకు, పడమరకు తవ్వుతుంచే అటు వేపునించి చూస్తున్న ప్లీడరూ డాక్టరూ '....హా! హా అదేం చేస్తున్నావని కేకలేశారు. వాళ్ళకి జవాబు చెప్పకుండా ఆ మన్ను ఒక బాల్చీలో నింపింది. ఇంట్లో వండి తిన్న చోట యింత మన్ను తవ్వించి బిందెలో పోసింది. రిక్షా తెచ్చి యీ మన్నుతో యేం చేస్తుందని వెనుకనే ముగ్గురు తోడేళ్ళు పరుగెత్తారు.

బుచ్చెమ్మ కొత్తగా కొనుక్కున్న చిన్న జాగాలో పునాదులు తవ్విన చోట యెదురుగా రిక్షా ఆపింది. అంత దూరం నుంచి ఈ ముగ్గురూ యేం చేస్తుందోనని చూస్తున్నారు. పునాదుల ముందు తూర్పు వేపు తిరిగి బుచ్చెమ్మా, మొగుడూ నిల్చున్నారు. ఇద్దరూ బస్తానించి దోసిళ్ళతో మన్ను తీశారు. ''మూడుసార్లు ముద్దెట్టు" అంది బుచ్చెమ్మ, మొగుడితో. దోసిళ్ళో వున్న మట్టి ముద్దెట్టుకున్నాక ఆ ముగ్గురికీ వినిపించేటంత గట్టిగా బుచ్చెమ్మ—

"కన్న భూమీ, మము కన్నతల్లీ - నీ ఒడిలోనే బతకాలన్న మమకారంతో యీ తోవ కనుకున్నాను'' అంటూ ఆ తెచ్చిన మన్ను దోసిళ్ళతో తీసి ఇద్దరూ యీ కొత్త జాగాలో పరుస్తున్నారు. అలా వచ్చిన ముగ్గురి వేపు చూసి బుచ్చెమ్మ "మా తరతరాల మట్టి యిప్పుడు ఇదే - ఇక్కడే హాయిగా బతుకుతాం" అంది.

"ఆ పాక సంగతి?" అడిగాడు డాక్టరు.

"గొర్రెలమని మా మీద పడ్డారు - ఈ మూడు పెద్ద నక్కలను మింగేసే పెద్దపులి అక్కడ కొస్తున్నదది!''

"అమ్మేశావా?"

"ఆ మార్వాడి వోడికి అప్పుడే పురోణీ రాసేసినాను. అయిదంతస్తుల వోటేలు కట్టిస్తాడట. తోకలు ముడుసుకుని యిక మీ ఇంట్లో బబ్బోండి" అంటూ తన పనిలో బుచెమ్మ నిమగ్నమైంది. *